

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΝΣ στο Υπουργείο Παιδείας,
Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
ΤΚ 15180 Μαρούσι
Τηλ: 210-3443533
Email: gns-paideias@nsk.gr

Ημ. Πρωτ.: 26-02-2026

Αριθμ. Πρωτ.: 230-1154

ΠΡΟΣ:

1) Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Γραφείο Πρύτανη
Ηρώων Πολυτεχνείου 9
ΤΚ 15780

2) Γραφείο Νομικού Συμβουλίου του
Ιδρύματος

Θέμα: Παροχή νομικής άποψης

Σχετ.: Το υπ. αριθμ. 19/28.1.2026 έγγραφό σας

1. Κατόπιν του ανωτέρω σχετικού εγγράφου του πρώτου αποδέκτη προς την υπηρεσία μας, που αφορά στην εξέταση της δυνατότητας ανάθεσης στο Ίδρυμα από το ΝΑΤΟ χρηματοδοτούμενου ερευνητικού προγράμματος, ενόψει της υπάρχουσας σχετικής απαγόρευσης στον ισχύοντα Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου, εκφράζουμε την παρακάτω γνώμη:

2. Με τις ακόλουθες διατάξεις του νόμου 1989/1952, «περί κυρώσεως της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού» (Α'37) ορίζονται τα παρακάτω:

Άρθρον 1. «Τα Μέρη αναλαμβάνουν, ως καθορίζεται εν τω Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, όπως διακανονίζουν πάσαν διεθνή διαφοράν εις ην ήθελον ευρέθη εμπτεπλεγμένα, δι' ειρηνικών μέσων, κατά τρόπον ώστε η διεθνής ειρήνη, η ασφάλεια και η δικαιοσύνη να μη εκτεθούν εις κινδύνους, και όπως εις τας διεθνείς αυτών σχέσεις απέχουν της απειλής ή της χρησιμοποίησεως βίας καθ' οιονδήποτε τρόπον απάδοντα προς τους σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών.».

Άρθρον 2. «Τα Μέρη θέλουν συμβάλλει εις την περαιτέρω ανάπτυξιν ειρηνικών και φιλικών διεθνών σχέσεων δια της ενισχύσεως των ελευθέρων αυτών θεσμών, δια της επιτεύξεως καλλιτέρας κατανοήσεως των αρχών εφ' ων οι θεσμοί ούτοι έχουν εδραιωθή και δια της προαγωγής συνθηκών σταθερότητος και ευημερίας. Θέλουσιν επιδιώξει την εξάλειψιν των συγκρούσεων εις την διεθνή αυτών οικονομικήν πολιτικήν και θέλουσιν ενθαρρύνει την οικονομικήν συνεργασίαν μεταξύ τινών ή του συνόλου αυτών.»

Άρθρον 3. «Προς μάλλον τελεσφόρον επίτευξιν των σκοπών της παρούσης Συνθήκης τα Μέρη κεχωρισμένως και από κοινού, δια συνεχούς και αποτελεσματικής κατ' ιδίαν προσπαθείας και αμοιβαίας αρωγής, θέλουσι διατηρήσει και αναπτύξει την ατομικήν και ένοπλον συλλογικήν αυτών ικανότητα προς αντίστασιν κατ' ενόπλου επιθέσεως.»

Άρθρον 4. «Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θέλουσι συσκέπτεσθαι από κοινού οσάκις κατά την γνώμην οιουδήποτε εξ αυτών απειλείται η εδαφική ακεραιότης, πολιτική ανεξαρτησία ή ασφάλεια ενός οιουδήποτε των Μερών.»

Άρθρον 5. «Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι, ένοπλος επίθεσις εναντίον ενός ή πλειόνων εξ αυτών εν Ευρώπη ή Βορείω Αμερική θέλει θεωρηθεί επίθεσις εναντίον απάντων και, συνεπώς, συμφωνούν ότι, έκαστον εξ αυτών, εν τη ασκήσει του υπό του άρθρου 51 του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών αναγνωριζομένου δικαιώματος της ατομικής ή συλλογικής αυτοαμύνης, θα συνδράμη τα υφιστάμενα την επίθεσιν εν ή πλείονα Μέρη δια της αμέσου λήψεως, τόσον ατομικώς όσον και από συμφώνου μετά των ετέρων Μερών, των μέτρων άτινα θεωρεί αναγκαία περιλαμβανομένης της χρήσεως ενόπλου βίας, προς αποκατάστασιν και διατήρησιν της ασφαλείας της περιοχής του Βορείου Ατλαντικού. Πάσα τοιαύτη ένοπλος επίθεσις ως και πάν μέτρον λαμβανόμενον συνεπεία ταύτης θα φέρωνται αμέσως εις γνώσιν του Συμβουλίου Ασφαλείας. Τα μέτρα ταύτα θα λήξουν όταν το Συμβούλιον Ασφαλείας θα έχη λάβει τα αναγκαία μέτρα προς αποκατάστασιν και διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.»

Άρθρον 9. «Τα Μέρη ιδρύουν δια του παρόντος Συμβούλιον, εν ω θ' αντιπροσωπεύηται έκαστον εξ αυτών, ίνα εξετάζη τα ζητήματα τα αφορώντα την εφαρμογήν της παρούσης Συνθήκης. Το Συμβούλιον θέλει ούτω οργανωθή ώστε να είναι εις θέσιν να συνέρχηται ταχέως ανά πάσαν στιγμήν. Το Συμβούλιον

θέλει οργανώσει οία βοηθητικά σώματα κριθούν αναγκαία, ειδικότερον θέλει ιδρύσει αμέσως Επιτροπήν Αμύνης, ήτις θέλει συστήσει μέτρα δια την εφαρμογήν των άρθρων 3 και 5.»

Άρθρον 11 εδ. α: «Η παρούσα Συνθήκη θέλει επικυρωθεί και αι διατάξεις της θέλουσι τεθή εν ισχύι υπό των Μερών συμφώνως προς την συνταγματικήν διαδικασίαν ενός εκάστου.»

3. Ο Οργανισμός του Βορειοατλαντικού Συμφώνου, γνωστός και με το ακρωνύμιο N.A.T.O. (North Atlantic Treaty Organization), είναι στρατιωτική αμυντική συμμαχία τριάντα δύο κρατών, που έχει σαν σκοπό την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των χωρών-μελών τόσο προς αποτροπή ένοπλης επίθεσης εναντίον κάποιας χώρας μέλους, όσο και σε άλλους τομείς, κυρίως, πολιτικούς, οικονομικούς και μορφωτικούς. Η συμμαχία αυτή υπογράφηκε τον Απρίλιο του έτους 1949 στην Ουάσιγκτον από δώδεκα αρχικά χώρες, μεταγενέστερα δε και από άλλες, έτσι ώστε σήμερα ο Διεθνής αυτός Οργανισμός να αριθμεί πλέον, τριάντα δύο χώρες-μέλη. Το ανώτατο όργανο της Συμμαχίας είναι το Βορειοατλαντικό Συμβούλιο (North Atlantic Council) με έδρα τις Βρυξέλλες. Η ανάγκη δημιουργίας του διεθνούς αυτού οργανισμού, ο οποίος έλαβε υπόσταση με τη λήξη του καταστροφικού Β' Παγκοσμίου Πολέμου, έχει έρεισμα την, μέχρι σήμερα, ιστορική διαδρομή του ανθρωπίνου γένους, η οποία θα μπορούσε να αποκαλεστεί και σαν εποχή του πολεμικού πολιτισμού. Ο Θουκυδίδης αναφέρει ότι συγγράφει την πολεμική ιστορία του για όσους, «θελήσουν, να έχουν ακριβή αντίληψη των γεγονότων, όσων έχουν λάβει ήδη χώρα και εκείνων, τα οποία, κατά την ανθρώπινη φύση μέλλουν, να συμβούν περίπου όμοια» (βλ. σχετ. Θουκυδίδου: «Ιστορία», Βιβλίο Α, κεφάλαιο 22, παρ. 4, σε μετάφραση Ελευθερίου Βενιζέλου). Σε άλλο έργο του επισημαίνει: «Ξέροντας τις ανθρώπινες σχέσεις, τα νομικά επιχειρήματα έχουν αξία, όταν εκείνοι, που τα επικαλούνται είναι, περίπου, ισόπαλοι σε δύναμη και ότι, αντίθετα, ο ισχυρός επιβάλλει ό,τι του επιβάλλει η δύναμη του και ο αδύνατος υποχωρεί, όσο του επιβάλλει η αδυναμία του» (βλ. σχετ. Θουκυδίδου: «Διάλογος Μηλίων», Βιβλίο Ε, 89). Με δεδομένη την, κατ' επανάληψη, διάψευση των προσδοκιών, ότι με την ανάπτυξη των ιδεολογιών ειρήνης, αλληλεγγύης, κοινωνικής και οικονομικής δικαιοσύνης, οι συγκρούσεις μεταξύ κρατών θα αποτελούσαν παρελθόν, οδηγείται κανείς στο συμπέρασμα ότι οι

σχέσεις μεταξύ των κρατών καθορίζονται, σε σημαντικό βαθμό, από τη στρατιωτική, οικονομική και πάσης φύσεως ισχύ, που διαθέτει το καθένα από αυτά.

Με τον όρο «δημόσια αγαθά» νοούνται εκείνα, τα οποία το κοινωνικό σύνολο έχει τη δυνατότητα, να τα απολαύσει από κοινού, με την έννοια ότι η κατανάλωση ενός τέτοιου αγαθού από ένα άτομο δεν οδηγεί στον αποκλεισμό κανενός άλλου κοινωνού από την κατανάλωση του ίδιου αγαθού (βλ. σχετ. και Paul Samuelson «The Theory of public expenditures»). Ως αποτέλεσμα των ιδιοτήτων αυτών, τα δημόσια αγαθά προσφέρονται από το κράτος. Το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα δημοσίου αγαθού είναι αυτό της εθνικής άμυνας. Η παροχή δηλαδή, από μεριάς του κράτους, ασφάλειας, ως προς τις εξωτερικές και όχι μόνον απειλές. Το κράτος επωμίζεται τον ρόλο της παροχής προστασίας στο κοινωνικό σύνολο, που βρίσκεται εντός των ορίων της επικράτειας του από οποιονδήποτε εξωτερικό ή μη κίνδυνο και η παροχή αυτή ανταποκρίνεται στην προσφορά του αγαθού της άμυνας. Το κράτος αναλαμβάνει την παραγωγή και παροχή του αγαθού της άμυνας προς όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες, που ζουν και δραστηριοποιούνται εντός των συνόρων του. Οίκοθεν νοείται ότι η προσφορά του αγαθού αυτού ισχυροποιείται εξασφαλίζοντας κοινωνική ειρήνη, ασφάλεια και πρόοδο με τη συμμετοχή του κράτους σε ευρύτερα διεθνή αμυντικά σχήματα.

Με τη διάταξη του άρθρου μόνου του νόμου 1989/1952 κυρώθηκε για την Ελλάδα η Συνθήκη του Βορείου Ατλαντικού, όπως αυτή είχε τροποποιηθεί, στο μεταξύ, με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, της 17^{ης} Οκτωβρίου 1951. Η υποχρέωση επικύρωσης της Συνθήκης από κάθε κράτος-μέλος προβλέφθηκε με τη διάταξη του άρθρου 11 εδ. α αυτής. Από το προοίμιο και τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1 μέχρι 5 της Συνθήκης προκύπτει ότι το Ν.Α.Τ.Ο. αποτελεί διεθνή Οργανισμό, που αποβλέπει στη συλλογική άμυνα και ασφάλεια των συμβαλλόμενων κρατών-μελών, καθώς και τη διαφύλαξη της διεθνούς ειρήνης (βλ. σχετ. ΣτΕ 1522/2021, ΝΣΚ 77/2023). Με το Ν.Δ. 3568 της 27-9/6.10.1956, κυρώθηκε από το ελληνικό κράτος και νεότερη διεθνής σύμβαση, με την οποία θεμελιώθηκε το νομικό καθεστώς του υπόψη Οργανισμού.

Κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 της εν λόγω Σύμβασης, ο εν λόγω Οργανισμός κέκτηται νομική προσωπικότητα. Με τη διάταξη του άρθρου 9 εδ. γ'

της Συνθήκης, που έχει κυρωθεί με τον ν. 1989/1952, προβλέπεται η ίδρυση βοηθητικών σωμάτων για την εφαρμογή των διατάξεων 3 και 5 (βλ.σχετ. ΝΣΚ, 225/2003, 603/1998).

Η βασική δομή του Ν.Α.Τ.Ο. αποτελείται από 3 τμήματα: Το πολιτικό κομμάτι (Civilian) το στρατιωτικό κομμάτι (Military), και το τρίτο κομμάτι, που περιλαμβάνει διάφορους Οργανισμούς (Organizations) και Υπηρεσίες (Agencies). Σημαντικό όργανο του Οργανισμού και αναπόσπαστο τμήμα του, αποτελεί ο Οργανισμός με το ακρωνύμιο Ν.Α.Μ.Σ.Ο. (North Atlantic Maintenance and Supply Organization), ο οποίος μοιράζεται τη διεθνή προσωπικότητα του Ν.Α.Τ.Ο., σύμφωνα με το καταστατικό του, που η Ελλάδα έχει υπογράψει από το έτος 1956. Ο Οργανισμός αυτός έχει ως αποστολή την παροχή τεχνικών-εφοδιαστικών υπηρεσιών σε στρατιωτικούς φορείς και οργανισμούς σε όλα τα κράτη-μέλη του Ν.Α.Τ.Ο., καθώς και σε άλλα συνεργαζόμενα κράτη. Από το έτος 2015, πάντως, αυτός έχει μετονομαστεί και αντικατασταθεί από άλλη νομική οντότητα με το ακρωνύμιο Ν.Σ.Ρ.Ο (Ν.Α.Τ.Ο. Support and Procurement Organization), με διευρυμένες αρμοδιότητες και νέο καταστατικό. Εκτελεστικός βραχίονας τούτου είναι η υπηρεσία με το ακρωνύμιο Ν.Σ.Ρ.Α (ΝΑΤΟ Support and Procurement Agency), η οποία μετονομάστηκε έτσι το έτος 2012 και αντικατέστησε την προηγούμενη υπηρεσία με το ακρωνύμιο Ν.Α.Μ.Σ.Α. (North Atlantic Maintenance and Supply Agency). Η νέα αυτή υπηρεσία δεν διαθέτει καταστατικό και οι σχετικές διατάξεις οργάνωσης και λειτουργίας της περιέχονται σε ξεχωριστό κανονιστικό κείμενο. (βλ. σχετ. ΝΣΚ 44/2019, 313/2011, ΣτΕ 1522/2021 ο.π.).

Με τη συμμετοχή της χώρας μας σε διεθνείς οργανισμούς, όπως στον προκείμενο, αναλαμβάνονται υποχρεώσεις και αποκτώνται δικαιώματα (βλ. σχετ. ΝΣΚ 77/2023). Κατά θεμελιώδη επιταγή του γενικού διεθνούς δικαίου (βλ. σχετ. και το άρθρο 26 της «Περί Διεθνών Συνθηκών» της Συμβάσης της Βιέννης του έτους 1969), οι εν ισχύ διεθνείς συνθήκες είναι δεσμευτικές για τα συμβαλλόμενα μέρη και πρέπει να εκτελούνται με καλή πίστη. Σε διαφορετική περίπτωση, η χώρα, που αθετεί τις υποχρεώσεις της υπέχει διεθνή ευθύνη (βλ. σχετ. ΝΣΚ 237/2002).

4. Με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα: «Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι

διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Η εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς τελεί πάντοτε υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.».

Με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 1, εδ. α' του ισχύοντος Συντάγματος, που ενδιαφέρει στο προκείμενο, έχει οριστεί ότι οι διεθνείς συνθήκες-συμβάσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ελληνικού εσωτερικού δικαίου και υπερισχύουν κάθε αντίθετης διάταξης νόμου, αρκεί αυτές να έχουν κυρωθεί με νόμο και να έχουν τεθεί σε ισχύ, σύμφωνα με τους όρους τους. Με άλλα λόγια, ο συνταγματικός νομοθέτης εξοπλίζει τις κυρωμένες με νόμο διεθνείς συνθήκες με ισχύ υπέρτερη από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου, είτε τυπικού, είτε κανονιστικής πράξης, αλλά υποδεέστερη του ίδιου του Συντάγματος. Αυξημένη τυπική ισχύ έχουν αδιακρίτως οι κυρωμένες με νόμο τυπικές συμβάσεις, επομένως και όσες κυρώθηκαν πριν τη θέσπιση του ισχύοντος Συντάγματος, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι εξακολουθούσαν τότε, να βρίσκονται σε ισχύ. Οι διεθνείς συνθήκες δεν αποβάλλουν το χαρακτήρα τους αυτόν με την κύρωσή τους και δεν μετασχηματίζονται σε κανόνες εσωτερικού δικαίου, έστω κι αν συνιστούν, πλέον, αναπόσπαστο μέρος τους. (βλ. περί αυτών σχετ., Χρυσογόνο, «Συνταγματικό Δίκαιο», εκδ. 2003, σελ.191-193, Τσάτσο «Συνταγματικό Δίκαιο», τόμος Α, εκδ. 1994, σελ 373, 374, Βενιζέλο, «Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου», εκδ. 1991, πρώτος τόμος, σελ. 143-146, Ράικο «Παραδόσεις Συνταγματικού Δικαίου», τόμος Α, έκδ. 1980, σελ. 57, 58, 62).

5. Με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζονται ότι:

«Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες. Η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα».

Με τις συνταγματικές διατάξεις των α και β εδαφίων, οι οποίες έχουν επαναληφθεί ως ρύθμιση και με τις διατάξεις των άρθρων 4 ν. 4957/2022 και 3, παρ. 1. ν. 4009/2011, κατοχυρώνεται η ελεύθερη ανάπτυξη της επιστήμης, ως θεμελιώδης σκοπός του κράτους, και καθορίζονται οι βασικές προϋποθέσεις,

που πρέπει, να διέπουν την παροχή της ανώτατης εκπαίδευσης, για την οποία θεσπίζονται συγκεκριμένα οργανωτικά και λειτουργικά πλαίσια, που οριοθετούν τη δράση όχι μόνο της διοίκησης, αλλά και του κοινού νομοθέτη, κατά τη ρύθμιση από αυτόν των σχετικών θεμάτων. Ειδικότερα, με τις διατάξεις αυτές καθιερώνεται η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας, η οποία εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική σκέψη, έρευνα και διδασκαλία. Το περιεχόμενο αυτής νοείται: α. Ως ατομικό δικαίωμα του πανεπιστημιακού ερευνητή ή δασκάλου, που θεμελιώνει αξίωση έναντι της κρατικής εξουσίας, να μην επεμβαίνει με οποιοδήποτε τρόπο στην εκπαιδευτική διαδικασία. β. Ως θεσμική εγγύηση, που προστατεύει λειτουργικά την ελευθερία της επιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας, δηλαδή την οργανωμένη επιστημονική δραστηριότητα, που αναπτύσσεται, σύμφωνα με τους κανόνες που θεσπίζει και με τα οικονομικά μέσα που παρέχει το κράτος, μέσα στα πλαίσια λειτουργίας των Α.Ε.Ι.. Η ελευθερία αυτή είναι, ως προς το περιεχόμενο και τη μέθοδο διδασκαλίας και έρευνας, απόλυτη και ισχύει έναντι πάντων μη επιδεχόμενη άλλους περιορισμούς πέραν εκείνων, που απορρέουν, από την υποχρέωση σεβασμού εκ μέρους του πανεπιστημιακού δασκάλου ή ερευνητή των λοιπών διατάξεων του Συντάγματος. Από την εν λόγω αρχή απορρέει η υποχρέωση του κοινού νομοθέτη, αλλά και του κανονιστικού, για την ταυτότητα του νομικού λόγου και της δικαιολογητικής αιτίας, κατά την οργάνωση, αλλά και την άσκηση των καθηκόντων των μελών του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, να διασφαλίζει την απόλυτη άσκηση του έργου τους (βλ. περί αυτών. Ολ. ΣΤΕ 653/2024, 2046/2022, 2047/ 2022, 519/2015, 982/2012, Μ. Πλημελ. Ρεθύμνης 2383/2015, ΝΣΚ 71/2025, 113/2023, Μελέτη Π. Αργυρού «Η Ακαδημαϊκή Ελευθερία και το Πανεπιστημιακό Άσυλο», ΝοΒ: 59:1800 επ., με τις αυτόθι, κατά περίπτωση, παραπομπές).

6. Με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1, περ. 5, υποπερ. α της υπ' αριθμ. Φ1/232/Β1/404/5.9.2000 απόφασης του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο: «Έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου» (ΦΕΚ Β' 1098), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Η ιστορία του Ιδρύματος είναι συνδεδεμένη με αγώνες για την ελευθερία και την ειρήνη. Για αυτόν τον λόγο στο Ε.Μ.Π. δεν επιτρέπεται η διεξαγωγή ή συμμετοχή

σε έρευνες για πολεμικούς σκοπούς οποιασδήποτε μορφής, με εξαίρεση την έρευνα για τις αμυντικές ανάγκες της χώρας, και δεν αναλαμβάνονται έρευνες με χρηματοδότηση από διεθνείς στρατιωτικούς συνασπισμούς.»

Όπως προκύπτει από την κατάστρωση της διάταξης του δευτέρου εδαφίου της υπόψη υποπερίπτωσης, της οποίας η διατύπωση είναι σαφής, ενταύθα διακρίνονται δύο περιπτώσεις: Με την πρώτη, απαγορεύεται στο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα να συμμετάσχει ή να διεξαγάγει έρευνες για πολεμικούς σκοπούς, εκτός εάν αφορούν στην άμυνα της χώρας. Με τη δεύτερη, απαγορεύεται, απόλυτα, η ανάληψη χρηματοδοτούμενης έρευνας, η οποία προτείνεται από διεθνείς στρατιωτικούς συνασπισμούς, δηλαδή —καθ' ερμηνεία— από τον Οργανισμό του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (N.A.T.O.), αδιαφόρως εάν αφορά στην αμυντική θωράκιση της χώρας. Με τέτοιο περιεχόμενο, όμως, η διάταξη αυτή του δευτέρου σκέλους δεν είναι νόμιμη για δύο λόγους:

Πρώτον, γιατί προσκρούει, κατά τη ρύθμιση που περιέχει, στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1 μέχρι 5 του νόμου 1989/1952, με τις οποίες έχει ιδρυθεί και έχει καθοριστεί το αντικείμενο του Οργανισμού του Βορειοατλαντικού Συμφώνου, ως αμυντικής συμμαχίας. Και ναι μεν, το εν λόγω νομοθέτημα είναι προγενέστερο του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Ε.Μ.Π., πλην όμως, κατά τη διάταξη του άρθρου 28, παρ. 1, εδ. α, του Συντάγματος, ως έχει αναφερθεί, είναι εξοπλισμένο με υπερνομοθετική ισχύ, δηλαδή κατισχύει έναντι οποιασδήποτε αντίθετης διάταξης, που περιέχεται είτε σε τυπικό νομοθέτημα είτε σε κανονιστικό, όπως είναι ο υπόψη Κανονισμός. Ενταύθα, πρέπει να διευκρινιστεί και το εξής: Με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 5 του Συντάγματος έχει καθιερωθεί η αρχή της πλήρους αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ. Η εν λόγω αρχή έχει ως περιεχόμενο την εξουσία αυτών να αποφασίζουν για τις δικές τους υποθέσεις και με τα δικά τους όργανα, τα οποία καθορίζονται μεν από τον κοινό νομοθέτη, απαρτίζονται, όμως, από πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα της εκπαιδευτικής και ερευνητικής αποστολής τους. Η εξουσία αυτή, όμως, περιορίζεται ως αμιγώς διοικητική στην εφαρμογή των κανόνων δικαίου, που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους και δεν περιλαμβάνει το δικαίωμα θέσπισης σχετικών κανονιστικών κανόνων (ή σύμπραξη στην παραγωγή τους) κατά τρόπο δεσμευτικό για τα νομοθετικά όργανα, πολύ

περισσότερο δεν υφίσταται η δυνατότητα, οι θεσπιζόμενοι αυτοί κανόνες δικαίου να αντιτίθενται στις ισχύουσες διατάξεις νομοθετικής ή υπερνομοθετικής ισχύος. Τέτοια εξουσία δεν τους έχει παραχωρηθεί από το Σύνταγμα (βλ. σχετ. ολ. ΣτΕ 653/2024, 2046/2022, 2047/2022 ο.π., με τις αυτόθι παραπομπές). Δεύτερον, γιατί προσκρούει και στη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1 εδ. α και β του Συντάγματος, καθόσον περιορίζει, χωρίς δικαιολογητική αιτία, την αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας, δηλαδή την αδέσμευτη επιστημονική σκέψη και έρευνα, εμποδίζοντας την πνευματική ανάπτυξη των στελεχών του Ιδρύματος, με το δεδομένο, μάλιστα, ότι, ως ιστορείται στο εξεταζόμενο ερώτημα, το φυσικό αντικείμενο της αναφερόμενης έρευνας, αφορά σε θέματα άμυνας και προστασίας σημαντικών δομών της χώρας.

7. Κατά συνέπεια προς τα ανωτέρω, η απάντηση στον τιθέμενο προβληματισμό της Διοίκησης είναι ότι η υπάρχουσα απαγόρευση ανάληψης έρευνας από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο με χρηματοδότηση από διεθνείς στρατιωτικούς οργανισμούς, δηλαδή, καθ' ερμηνεία, από το Ν.Α.Τ.Ο., η οποία αποτυπώνεται στη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1, περ. 5', υποπερ. α, εδαφ. β του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Ιδρύματος, δεν είναι νόμιμη, ως αντιτιθέμενη τόσο σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις όσο και στο ίδιο το Σύνταγμα.

Ο Προϊστάμενος του Γραφείου Ν.Σ.Κ. στο ΥΠΑΙΘΑ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΥ

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.